

TRISTAN UND ISOLDE

Lauritz Melchior *Tristan* Helen Traubel *Isolde* Kerstin Thorborg *Brangäne* Julius Huehn *Kurwenal*
Alexander Kipnis *König Marke* Karl Laufkötter *Ein Hirt* Emery Darcy *Melot* John Gurney *Der Steuermann* John
Garris *Ein junger Seemann*

Koor en orkest van de Metropolitan opera, New York, o.l.v. Erich Leinsdorf (6 februari 1943)
NAXOS 8.110008-10, 3CD, AAD

Historisch koopje

In de geschiedenis van de opnamen van *Tristan und Isolde* is de interpretatie van Tristan door Lauritz Melchior een monument, waar men niet omheen kan. Wie enkel eigentijdse uitvoeringen van Wagners meesterwerk heeft gehoord, mist een belangrijke dimensie, vooral op het vocale vlak. Het is zeer verheugend dat NAXOS, tegen een zeer lage prijs, begint met de uitgave van een archiefreeks (met o.m. ook een prachtige *Don Giovanni* met Bruno Walter). Oude radiobanden worden via het Cedar-procédé opgepoetst tot beluisterenswaardige CD's. Hierbij moet wel gewaarschuwd worden dat het om opnamen gaat die niet gemaakt zijn in het perspectief van een plaatuitgave. Technisch zijn er allerlei gebreken, die gedeeltelijk verholpen worden (tics en zwevingen zijn weggewerkt), maar het blijft een opgave voor de luisteraar om doorheen de armzalige klank de schitterende uitvoering te ontdekken. Dit is vooral een kwestie van mentale ingesteldheid en gewoonte. Als de uitvoering boeiend genoeg is, kan men na enkele minuten mentaal afstand nemen van de technische onvolmaaktheden en luisteren naar de overrompelende boodschap.

Er zijn nu vijf CD-uitvoeringen van *Tristan und Isolde* met Lauritz Melchior te verkrijgen:

1. Covent Garden 1936 met dirigent Fritz Reiner en Kirsten Flagstad (*Isolde*) op VAIA 1004-3
2. Covent Garden 1937 met dirigent Thomas Beecham en Kirsten Falgstad (*Isolde*). De ontbrekende fragmenten werden aangevuld stukken de vorige opname. EMI CHS 7 64037 2.
3. Metropolitan 1940 met dirigent Erich Leinsdorf en Kirsten Flagstad (*Isolde*) op MUSIC AND ARTS CD 647.
4. Metropolitan 1941 met dirigent Erich Leinsdorf en Kirsten Flagstad (*Isolde*) op MYTO 951.121.
5. Metropolitan 1943 met dirigent Erich Leinsdorf en Helen Traubel (*Isolde*), de nieuwe uitgave van NAXOS.

Lauritz Melchior zelf verandert zijn interpretatie niet wezenlijk. Hij is een krachtige, schitterende en heldere tenor. Hij kan ook met meer ingehouden stem vertederend werken. Hij lijkt in het verpletterende derde bedrijf onvermoeibaar. Hij moet niet - zoals de meeste huidige tenoren - zijn stem sparen om het tot aan het einde toe vol te houden. In die zin is Lauritz Melchior, samen met Max Lorenz, zonder navolging. Zijn interpretatie op CD blijft een onvervangbare getuigenis. Bij een keuze uit de vijf voorliggende opnamen moeten we echter ook rekening houden met de *Isolde*. Kirsten Flagstad valt hier te verkiezen boven Helen Traubel, zowel wat de kwaliteit van de stem betreft als de uitdieping van de interpretatie. Daar-

enboven zingt zij schitterend de twee hoge do's in het begin van het liefdesduet uit het tweede bedrijf. Traubel gaat niet hoger dan de la. Mijn voorkeur gaat uit naar de EMI-uitgave, ondanks het feit dat het samengesteld is uit twee bronnen. Het tweede bedrijf en het eerste deel van het laatste bedrijf worden gedirigeerd door Beecham (1937). Het eerste bedrijf en de rest van het derde bedrijf door Reiner (1936).

De voorkeur voor deze opname heeft te maken met de kwaliteit van de dirigenten, maar ook met de zeer zorgvuldige technische realisatie door Keith Hardwick. Er is nog een bijkomend voordeel bij de Londense opnamen, alhoewel ze ouder zijn. De zaal van de Covent Garden is kleiner dan de Metropolitan. De zangers kunnen in de zachtere passages gerust wat stiller zingen, dit laat meer nuanceringen toe.

De nieuwe NAXOS editie heeft in de verdere bezetting sterke troeven met Kerstin Thorborg als Brangaene en vooral met Alexander Kipnis als Marke. De drempel naar de historische opnamen is ongetwijfeld heel wat lager geworden, dank zij de lage verkoopprijs. Dit is een goede zaak.

Chris Van de Wauw